

DEPARTAMENT DE CULTURA I MITJANS DE COMUNICACIÓ

ACORD

GOV/222/2010, de 23 de novembre, pel qual es reclassifiquen com a festa patrimonial d'interès nacional les Festes del Tura d'Olot.

Atesa la disposició addicional del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya, que disposa que el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha de revisar les declaracions de festes tradicionals d'interès nacional declarades en el moment de l'entrada en vigor del Decret i, si escau, tramitar la seva reclassificació en alguna de les categories previstes a l'article 3.1 mitjançant el procediment establert en els articles 14 i 15 de l'esmentat Decret;

Atesa la Resolució del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, de 21 de juliol de 2010, per la qual s'incoa expedient per a la reclassificació com a festa patrimonial d'interès nacional les Festes del Tura d'Olot;

Atès que el Consell de la Cultura Popular i Tradicional el dia 22 de juliol de 2010 va emetre informe favorable sobre l'expedient de reclassificació amb especial esment als cavallets, els cabeçuts, els gegants, el cap de Lligamosques i el correbou;

Vistes les al·legacions presentades pels interessats, les quals han estat favorables a la classificació;

D'acord amb l'article 6 de la Llei 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional catalana i de l'associacionisme cultural, i l'article 15 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya;

A proposta del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, el Govern

ACORDA:

- 1 Reclassificar com a festa patrimonial d'interès nacional les Festes del Tura d'Olot i definir-ne les característiques, que consten a l'annex.
- 2 Inscriure la reclassificació de la festa al Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya.
- 3 Publicar íntegrament al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* aquest Acord, de conformitat amb el que preveu l'article 15.2 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya i notificar-lo a les persones o entitats responsables de l'organització de la festa o dels elements, a l'ajuntament i al consell comarcal corresponents.

Contra aquest Acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar recurs potestatiu de reposició davant el Govern de la Generalitat de Catalunya en el termini d'un mes, o bé recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en el termini de dos mesos, a comptar, en tots dos casos, des de l'endemà de la publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* o des de l'endemà de la corresponent notificació.

Barcelona, 23 de novembre de 2010

LAIA BONET RULL
Secretària del Govern

ANNEX

Característiques de la festa

Les Festes del Tura d'Olot se celebren seguint el model vigent a mitjans del segle XIX, al voltant dels dies 7, 8 i 9 de setembre, i tenen com a festa local el dia 8, diada de la Mare de Déu. Les primeres notícies fidedignes dels actes festius celebrats el 8 de setembre corresponen a l'any 1636, en què s'inaugurava un nou retaule a la capella del Tura.

El 1803, a instància d'alguns devots i els pabordes del Tura va decidir la creació de la "vintiquatrena" de la confraria de la Mare de Déu del Tura. Aquesta entitat assumiria des de llavors les funcions d'organitzadora de la festa. L'any 1850 s'estableix ja un programa d'actes que inclou, durant els dies 7, 8 i 9 de setembre, la cercavila i el ball de gegants, l'ofici solemne, la processó, les completes, el ball de contrapassos, la cursa de braus, els focs d'artifici, i el ball pla, entre d'altres. Aquest és l'esquema bàsic d'actes que s'ha mantingut fins a l'actualitat, amb els canvis propis del pas del temps i de l'evolució que experimenta tota festa viva. L'any 1859 es produeix una nova restauració de les festes, ja convertides en la Festa Major d'Olot i, a partir d'aquest any, és l'Ajuntament mateix qui es fa càrrec de l'organització de manera ininterrompuda fins als nostres dies.

Les festes combinen actes de tota mena, lúdics i religiosos, com ara l'ofrena floral a la Mare de Déu del Tura, la missa solemne i la processó. Es fan revetlles, el concurs de carrosses, focs d'artifici, la sortida de la faràndula olotina: gegants, nans i cavallets. La ballada de sardanes, els balls de festa, la Tornaboda, el correfoc i el correbou. El més característic i esperat de les Festes, però, són els cercaviles i el ball dels gegants, nans i cavallets. Tota la faràndula té música i balls propis que executen, amb gran expectació, a la plaça Major. El ball segueix un ritual: els nans són els primers de ballar. Són 9 caps ben diferents els uns dels altres i amb uns trets facials destacables. Dansen per parelles –excepte el capità– i fan el ball nou i el ball vell. Seguidament ballen els gegants; el ball té dues coreografies diferents que es ballen al so de la mateixa partitura, interpretada amb instruments de cobla. Finalment ballen els 8 cavallets que executen dos balls, per parelles, dirigits pel capità.

Els gegants són, sens dubte, les figures més emblemàtiques de les celebracions i han assolit a la ciutat d'Olot un protagonisme particular que els identifica amb les festes i conformen juntament amb el Cap de Lligamosques, els cabeçuts i els cavallets, l'anomenada faràndula de la ciutat. La presència d'un gegant a Olot està documentada l'any 1521. Els gegants actuals es van estrenar pel Corpus de l'any 1889. Són els encarregats d'obrir la cercavila del primer dia de les Festes amb tota la resta de figures de la comparsa olotina. També són els encarregats de tancar la festa amb el darrer ball, en aquest cas nocturn, i la darrera cercavila o processó de final de festa. D'altra banda, a part de les cercaviles, fan el seu ball ancestral a les 12 hores en punt del migdia el dia 8 de setembre i el diumenge de Festes. Els gegants van sempre precedits pel nan Cap de Lligamosques, que és la figura encarregada d'obrir pas a la cercavila. Segons la llegenda popular, rep aquest nom perquè se li untava el cap amb mel per atraure les mosques i evitar que aquestes molestessin la gent que anava a la processó.

Els *cabeçuts* que ja van participar en la festa major de 1859 i els cavallets o cavallins que estan documentats des del segle XVIII –tot i que les figures actuals són de 1904– completen aquest grup tradicional i característic de la comparsa d'Olot.

(10.322.115)